

50151318 : สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

คำสำคัญ : ภาพสัญลักษณ์ / แผ่นดินไหว / เด็ก อายุ 6-9 ปี

ผู้จัดทำ : ลลิตาพร เวช : การศึกษาภาพสัญลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 6 - 9 ปี. อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ : อ.ดร.ชลฤทธิ เหลืองจินดา และ ผศ.ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. 125 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหาแนวทางการออกแบบภาพสัญลักษณ์ที่เหมาะสม สมสำหรับเด็ก อายุ 6-9 ปี เพื่อแสดงข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ในกรณีแผ่นดินไหวที่ยกขึ้นมาเป็นตัวอย่างเพื่อทำการสื่อสารเพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีอายุค่อนข้างน้อย สมารถสัน การที่จะสื่อสารให้เด็กวัยนี้เข้าใจ จึงจำเป็นต้องทำสื่อให้หน้าสนใจ และดึงดูดเด็กเป็นอย่างมาก รวมทั้งปัญหาการอ่านหนังสือไม่ออกของเด็กบางคน จึงทำให้เด็กไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง หรืออาจไม่เข้าใจความหมายของภาพที่สื่อสาร จนทำให้เกิดอันตรายจากการที่ไม่ รู้ได้

การศึกษาหาแนวทางการออกแบบ มีวิธีการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลทางเอกสารและคู่มือทางภาคสนามที่ เกี่ยวข้องในเรื่องหลักการออกแบบภาพสัญลักษณ์ พฤติกรรม การรับรู้ หลักจิตวิทยาของเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับ แผ่นดินไหว และข้อมูลจากแบบสอบถาม การพูดคุยประอบกับแบบทดสอบจากแบบร่างต้นแบบ (Sketch Design) เพื่อศึกษาเรื่องการรับรู้และความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทำการสรุปผลและประเมินผลการออกแบบร่วมกับ ผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ผลการออกแบบภาพสัญลักษณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในการทำ วิจัยจะเลือกทำการออกแบบในแต่ละกรณีดังนี้

1. ภาพสัญลักษณ์กรณีที่ 1 : เมื่อเกิดแผ่นดินไหว ให้มุดลงใต้โต๊ะ
2. ภาพสัญลักษณ์กรณีที่ 2 : เมื่อแผ่นดินไหวสงบ ให้รีบออกจากตัวอาคาร
3. ภาพสัญลักษณ์กรณีที่ 3 : เดินออกนอกตัวอาคารอย่างเป็นระเบียบ
4. ภาพสัญลักษณ์กรณีที่ 4 : ให้ไปรวมกลุ่มกันที่จุดรวมพลหรือจุดปลอดภัย(ที่โล่ง)

ผลการวิจัยสามารถสรุปแนวทางการออกแบบได้ดังนี้ 1. เส้น: ส่วนใหญ่เด็กจะชอบภาพที่มี เส้น ลายเส้น ปานกลางไม่ใหญ่เกินไป มีความชัดเจนของเส้น ไม่ซับซ้อน 2. การจัดวางภาพ: ชอบภาพที่มีขนาดปานกลาง และขนาด ใหญ่ใกล้เคียงกัน มองเห็นง่าย ไม่ชอบภาพขนาดเล็ก 3. สี: ชอบการลงสีแบบเรียบง่าย สมจริง มีลักษณะแบบการ์ตูน สมัยใหม่ ชอบสีที่มองเห็นชัดเจน สะอาด

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบกับเด็กด้วยภาพสัญลักษณ์ในแบบต่างๆ ผลปรากฏว่าเด็กมีปฏิกิริยาการ รับรู้กับภาพสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสัตว์มากที่สุด แต่ทั้งนี้การรับรู้ภาพสัญลักษณ์ของเด็กจะต้องได้รับการอธิบาย ความหมายของภาพจากครู หรือผู้ใหญ่เสียก่อน เนื่องจากว่าภาพสัญลักษณ์นี้เป็นเพียงแนวทางการออกแบบใหม่ซึ่ง ไม่ได้เป็นรูปแบบสากล จึงจำเป็นต้องเลือกสถานที่ในการนำไปใช้ ส่วนในอนาคตป้ายสัญลักษณ์สำหรับเด็กอาจจะ เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะต้องออกแบบให้เหมาะสมและสอดคล้องตามสถานการณ์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นัก ออกแบบสมัยใหม่ที่สนใจอาจจะนำแนวทางจากงานวิจัยชิ้นนี้มาใช้เป็นแนวทางหรือเป็นแรงบันดาลใจในการ ออกแบบได้

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. .... 2. ....

50151318 : MAJOR : VISUAL COMMUNICATION DESIGN

KEY WORD : VISUAL SYMBOL/EARTHQUAKE/CHILDREN AT THE AGE OF 6-9

LADDAWAN LAMPAWED : A STUDY OF VISUAL SYMBOL FOR CHILDREN 6-9 YEARS.THESIS ADVISORS : CHOLRIT LUANGJINDA, Ph.D. , AND ASST.PROF.ATSAWIN NETPHOKAEW,PhD. 125 pp.

This research aims to find the guideline for designing visual symbol appropriate for children at the age of 6-9. This is to represent the information and conditions of sample case of earthquake in order to communicate to target group for easier understanding. Since children of this age are young and they lack of concentration, to communicate with these children successfully, one must make the media interesting and very attractive. Moreover, some children cannot read, so they do not receive correct information or they might misunderstand the meaning of the image. This might cause danger due to misunderstanding.

In the study to find designing guideline, documents and manuals related to visual symbol design, behavior, cognition, child psychology, earthquake information, survey data, interview, and the test from sketch design were collected. This is to study on cognition and understanding of the target group. Conclusion and evaluation were conducted collectively with experts. The test was revised to make the visual design applicable. In the research, the design for each case was chosen as follows.

1. Visual symbol for case 1 : When earthquake occurs, duck under the table immediately.
2. Visual symbol for case2 : When earthquake stops, leave the building quickly.
3. Visual symbol for case3 : Walk out of the building orderly.
4. Visual symbol for case4 : Gather at rendezvous point or safe point (open space).

From the result, the designing guideline can be concluded as follows:
1.Line: Children like medium-size line, not very thick. The line must be clear and not too complex. 2.Image alignment: They like medium and big pictures at similar size, which can be clearly seen. They do not like small picture. 3.Color: They like shading and realistic paint like modern cartoon style. They like that colors that are distinct and outstanding.

In this research, the test was conducted with children using different visual symbols. In result, children mostly responded to animal symbols. However, about visual symbol cognition, the children must be explained by their teachers or adults to understand the meaning because these symbols are new designing guideline, which might not be universal. Therefore, one must choose the place to apply. In the future, visual symbols for children might be available. One must design properly corresponding to the situation and practically. Interested modern designers might apply the methods from this research as guideline or inspiration in your design.

Department of Visual Communication Design Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature .....

Thesis Advisors' signature 1. .... 2. ....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องมาจากความอนุเคราะห์ที่ชี้แจงและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจากคณาจารย์และบุคลากรหลายๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ชลฤทธิ เหลืองจินดา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ในภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความคิดเห็นและช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลสำหรับการทำวิจัย ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณน้องๆ ที่ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ยอมสละเวลาในการให้ข้อมูลสำหรับการทำวิจัย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างภาพสัญลักษณ์ในแง่มุมต่างๆ ในแบบของเด็กน่ารักมาก

ขอขอบคุณ คุณหัสณีย์ จรัสศิลป์ สำหรับคำแนะนำ ความร่วมมือ ความช่วยเหลือ และทนเหนี่ยวกับงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ และคอยเป็นกำลังกาย กำลังใจ ช่วยให้งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงผ่านไป

ขอบคุณเพื่อนอ้อมที่ช่วยเป็นธุระติดต่อ สอบถามข้อมูลจากน้องๆ ให้ ขอขอบคุณ เพื่อนเดียร์ เพื่อนแซนด์ น้องญา ที่เป็นกำลังใจในการทำวิจัย ครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมเรียนออกแบบ นิเทศศิลป์รุ่น 10 ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือในด้านต่างๆ

ผู้วิจัยขอขอบคุณของงานวิจัยนี้ให้กับอาจารย์ ดร.ชลฤทธิ เหลืองจินดา ที่คอยให้คำแนะนำ ดิชม แก้วใจ คอยตามงานวิทยานิพนธ์ จากที่ไม่มีข้อมูลอะไรเลยจนถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยได้นำความรู้ มาประกอบงานวิจัยนี้ให้สำเร็จลงได้ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษา เรื่องนี้ต่อไป และต้องขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว เป็นอย่างมาก ที่ให้คำแนะนำ และกรุณาสละเวลามาเป็นที่ปรึกษาให้กับงานวิจัยชิ้นนี้ ทั้งๆ ที่อาจารย์ก็มีงานเยอะ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัย ที่คอยเป็นกำลังใจ และเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี